

§ LAKI ANTAA KANSALISILE MINURITEETILE OIKEUKSIA

1 pv janyaaria 2010 laki kansalisista minuriteetistä ja minuriteettikielistä astu voihmaan Ruottissa. Lain kolme perusturvaparakraaffia antavat kansalisile minuriteetile oikeuen saa informasuunia, kulttuuri- ja kielisuoja ja oikeuen osalistua ja vaikuttaa.

§3 Hallintoviranomhaisitten pittää, silloin ko oon tarve, sopivalla tavala informeerata kansalisia minuriteettiä niitten oikeuksista, joita tämä laki niile antaa.

§4 Kielilaissa (2009:600) sanothaan ette yhteiskunnala oon erityinen vastuu kansalisitten minuriteettikielittien suojaamisesta ja eesauttamisesta. Yhteiskunnan pittää muutenki eesauttaa kansalisia minuriteettiä säilyttämähään ja kehittämähään ommaa kulttuuria Ruottissa. Erityisesti pittää eesauttaa lapsitten kulttuuri-itenntiteettistä kehitystä ja oman minuriteettikielen käyttämistä.

§5 Hallintoviranomhaisitten pittää antaa kansalisile minuriteetile mahdollisuuen vaikuttaa asioissa jotka koskevat heitä ja, niin kauas ko oon maholista, pittää yhteiskeskusteluja minuriteetitten eustajitten kan semmosissa asioissa.

3 KANSALISITTEN MINURITEETITTEN OSATAVOTHEITA

Maan hallituksen tavote minuriteettipolitiikale oon ette suojata kansalisia minuriteettiä, parantaa heän vaikutusmaholisuuksia ja kans suojata histuurialisia minuriteettikieliä niin ette net pysyvät elävinnä.

1 TISKRIMINEERINKI JA UHANALASUUS
Tiskrimineerinkiä, uhanalasuutta ja syrjintää niitä ihmisiä kohthaan jotka kuuluvat kansalishiin minuriteethiin häätyy vastustaa. Niilä pittää olla sama maholisuus ko muila ihmisillä osalistua yhteiskuntaelämähään.

2 VAIKUTUSVALTA JA OSALISTUMINEN
Kansalisitten minuriteetitten maholisuuksia vaikuttamisheen ja osalistumisheen häätyy parantaa, muumuassa sillä mallin ette viranomhaiset pitävät yhteis-neuotteluja niitten kans. Minuriteetile pittää antaa kunnan vaikutusvalta asioissa jotka koskevat heitä.

3 KIELI JA KULTTUURI-ITENTTITEETTI
Kansalisitten minuriteetitten kieliä ja kulttuuria häätyy suojata ja eesauttaa. Ihmiset jotka kuuluvat kansalishiin minuriteethiin häätyvät pystyä omaksumhaan ja käyttämähään ommaa äitinkieltä ja kehittämähään ommaa kulttuuri-itenntiteettiä. Kansaliset minuriteettikieliet pitävät olla eläviä kieliä Ruottissa.

5 KANSALISTA MINURITEETTIÄ RUOTTISSA

Ruotti oon aina ollu monikielinen ja monikulttuurinen. Saamelaiset, suomalaiset, torniolaaksolaiset, roomit ja juutalaiset oon olheet tässä maassa rohki kauon. Niitten kielet ja kulttuurit oon osa Ruottin yhteiskuntaa ja osa meän ytheistä kulttuuriperi-

SAAMELAISET: Ruottissa oon 20 000–35 000 saamelaista jotka puhuvat eri varieteettiä saamen kielestä. Saamelaiset oon alkuperäskansa.

RUOTTINSUOMALAISET: Ruottissa oon 450 000–600 000 ruottinsuomalaista. Monet asuvat Stokholmmissa-Määlarinlaaksossa. Minuriteettikieli oon suomi.

TORNIOLAAKSOLAISET: Ruottissa oon nuin 50 000 torniolaaksolaista, usseimat asuvat Norrbottenissa. Minuriteettikieli oon meänkieli.

ROOMIT: Ruottissa oon 50 000–100 000 roomia ja net asuvat koko maan aluheelä. Minuriteettikieli oon eri varieteettiä romani chib-kielestä.

JUUTALAISET: Ruottissa assuu 20 000–25 000 juutalaista. Minuriteettikieli oon jiddisch.

INFORMASUUNIESITE

Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Joitaki kieliä Euruopan kartalla

Tausta Ruottin minuriteettipolitiikale oon Euruopan neuoston ihmisoikeus- ja minuriteettikysymystyö. Kansalisia minuriteettiä ja maanosa- eli minuriteettikieliä oon monessa maassa Euruupassa. Tässä joitaki maita ja kieliä.

ISOBRITANIA

- Kornin
- Iirin kieli
- Manksi
- Ala-skotti
- Skotlantilainen gaeli
- Ulster skotti
- Kymri (walesin kieli)

TANSKA

- Saksa

ALANKOMAAT

- Friisi
- Limburgin kieli
- Ala-saksiska
- Romanes
- Jiddisch

SPANNIA

- Arabia
- Argonian kieli
- Aranesian kieli
- Asturian kieli/Bable
- Baskin kieli
- Berberi
- Katalaani
- Galician kieli
- Portugalin kieli
- Valencian kieli

NORJA

- Kveenin kieli
- Romani
- Saamen kieli

RUOTTI

- Saamen kieli
- Suomi
- Meänkieli
- Romani chib
- Jiddisch

SUOMI

- Romani
- Ryssän kieli
- Saamen kieli
- Ruotti
- Tataarin kieli
- Jiddisch
- Karjalan kieli

SAKSA

- Tanska
- Alasaksa
- Alasorbi
- Pohjosfriisi
- Romani
- Saterfriisi
- Yläsorbi

UNKARI

- Armenia
- Beas
- Bulgaria
- Kroaatti
- Saksa
- Kreikka
- Puola
- Rymänian kieli
- Romani
- Rusien kieli/Rutenia
- Serbia
- Slovakkii
- Sloveeni
- Ukraina

RYMÄNIA

- Albania
- Armenia
- Bulgaria
- Kroaatti
- Tjekki
- Saksa
- Kreikka
- Unkari
- Italia
- Makedonian kieli
- Puola
- Romani
- Ryssän kieli
- Rusien kieli/Rutenia
- Serbia
- Slovakkii
- Tataarin kieli
- Turkki
- Ukraina
- Jiddisch